

"Növényvédelmi tevékenységek évelő ültetvényekben május hónapban"

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 11.05.2026 *Брой:* 5/2026

A májusi várható csapadék gyümölcsrepedéshez vezethet, különösen a cseresznye és a meggy esetében, valamint fokozhatja a gombás és baktériumos betegségek fertőzéseit az évelő ültetvényekben. A meleg időjárás miatt mindenképpen szükség lesz megelőző gombaölő permetezésekre. Rovarölő szerek alkalmazása is kötelező, mivel a magasabb hőmérséklet kedvez a rovarok fejlődésének.

A növényvédelmi permetezések elvégzésére alkalmasabb feltételek az első és második tíznapos időszak második felében, valamint a hónap utolsó napjaiban várhatók.

A májusi második tíznapos időszakban várható jégeső által sújtott évelő ültetvények esetében réztartalmú gombaölő szerekkel történő kezelés javasolt a kórokozók által okozott másodlagos fertőzések kockázatának korlátozására.

Gyümölcs faiskolákban

Az alma 57 gombás betegségét írták le, de a **varasodás**, amelyet a *Venturia inaequalis* gomba okoz, a legkárosabb gombás betegsége ennek a növénynek nemcsak hazánkban, hanem minden olyan országban, ahol almát termesztenek. A betegség fejlődésének kedvező feltételek mellett a fogékony fajták vesztesége elérheti a 100%-ot is.

A betegségek és kártevők elleni védekezés a gyümölcsfák faiskoláiban és magágyakban folytatódik. Alma és körte varasodása ellen 2-3 permetezést végeznek az alábbi rézkészítmények egyikével - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - 0,3%, Capex Key - 180-300 g/dka; alma és őszibarack lisztharmata ellen - 3-4 permetezés 8-10 naponként egy kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/dka, Solfo 80 WG - 750 g/dka vagy az egyik készítmény - Sistan 20 EW - 0,03%, Luna Experience - 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG - 0,02%; cilindrosporiózis ellen Silit 544 SC - 125 ml/dka; levéltetvek és levélrágó rovarok ellen deltametrin alapú rovarölő szerrel - Deca EC - 30-50 ml/dka, Decis 100 EC - 7,5 -12,5 ml/dka, Delmur - 50 ml/dka, Meteor - 0,06 -0,09% vagy más piretroid készítménnyel.

Gyümölcsösökben

Fogóöveket helyeznek ki, amelyeket piretroid rovarölő szerrel – Decis 100 EC - 7,5 -12,5 ml/dka, Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) áztatnak be az alma, körte, szilva és diófák törzsén az almamolyok ellen. A 15-20 cm széles hullámkarton csíkok az első ágkoszorú alatt körbefogják a törzset, miután a teljes törzsről eltávolították az öreg kérget. Az övet csak a felső végén kell megkötni.

Nem mérgező, hullámkartonból készült fogóöveket helyeznek ki, és megfigyeléseket végeznek a második nemzedékű almamolylepkék repülésére.

A cseresznyeléggy által károsított, kukacos gyümölcsöket összegyűjtik és keretek – izolátorok alá helyezik, hogy a következő évben nyomon kövessék fejlődésüket. 500-1000 gyümölcsre van szükség – 50-100 darab 5-10 ketrec alatt.

A hónap közepétől 8-10 naponként megvizsgálják az almaültvényeket a levélaknázó molyok, atkák és levéltetvek sűrűségének meghatározására.

A szilvaültvényeket a sharka (szilvahimlő) betegség szempontjából vizsgálják. A fertőzött fákat, ha nem toleráns fajtáról van szó, megjelölik az őszi kivágásra.

A klorózisban szenvedő gyümölcsfákat vasszulfáttal trágyázzák - 150 g/10 l víz.

A szilvadarázs álhernyói által károsított gyümölcsöket összegyűjtik és keretes izolátorok alá helyezik, hogy a következő év tavaszán nyomon kövessék fejlődését. 500 - 1000 gyümölcskezdeményt vesznek, és egyenlő arányban helyeznek el öt izolátor alatt.

A csipkebogyómoly által fertőzött ültetvényeket Dipel 2X (0,1%) vagy más *Bacillus thuringiensis* alapú készítménnyel kezelik.

A laposfejű szú által fertőzött ültetvényeket 8-10 naponként ismételten kezelik egy piretroid készítménnyel - Decis 100 EC, Sumicidin 5 EC, Aficar 100 EC, Efcymetrin 10 EC, Mavrik 2F, a legmagasabb engedélyezett dózisban. A permetezés a kifejlett rovarok ellen irányul, amikor azok előbújnak rejtekhelyükről.

A Capnodis tenebrionis L. lárvája

A lárvák ellen a hónap végén dupla öntözés végezhető kontakt rovarölő szerekkel normál koncentrációban, pl. Decis 100 EC - 7,5-12,5 ml/dka. Az oldatnak el kell érnie a fő gyökereket, 20 cm mélységben. Granulált készítmények használata is lehetséges, pl. Ercole GR, 5-10 cm mélyen bedolgozva a fa tányérjába. Bedolgozás után könnyű öntözés kötelező.

A biológiai szerek közül az entomopatogén fonálféreg *Steinernema carpocapsae* (Capsanem) kétszer alkalmazható, fánként egymillió egyeddel. A maximális hatékonyság eléréséhez a fonálférgeknek több napon át magasabb páratartalomra van szükségük. A jobb hatás érdekében hozzáadható a Biorend-R termék 5 cc dózisban, amely segít a fonálférgek túlélésében száraz/meleg környezetben, növeli hatékonyságukat, valamint biostimulánsként hat a fára, elősegítve annak felépülését.

Lehetőség van a Naturalis mikrobiális rovarölő szer (*Beauveria bassiana*) kijuttatására is öntözéssel, 0,1-0,2%-os koncentrációban. A gombának szintén magasabb páratartalomra van szüksége.

Harmadik virágzás utáni permetezést végeznek a körteültetvényeken 10-12 nappal a második után, varasodás, barna rothadás, fehér levélfoltosság, rozsdá, valamint körtelevéldarázs és körtelevélbolha ellen, rendre az egyik készítménnyel - Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) és az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka).

A vértetű (*Eriosoma lanigerum* Hausm.) országunkban elterjedt, és az almafa egyik veszélyes kártevője. Nagyon ritka esetekben körtén is megtalálták. Évente akár 17 nemzedéke is

*kifejlődhet. Amikor felmelegszik az időjárás és megindul a nedvkeringés az almafákban (általában miután a napi középhőmérséklet tartósan 5°C felett marad), az áttelelt vértetvek aktiválódnak, átvándorolnak a fiatal hajtásokra, az ágak és törzs sérült részeire, és táplálkozni kezdenek, nedvet szívva. A telepek sűrű tömegekben gyűlnek össze, amelyek testük viaszos, gyapotszerű bevonata miatt gyapjúba csavartnak tűnnek. Összenyomva vöröses folyadékot bocsátanak ki, innen kapták a nevüket. Az intenzív táplálkozás hatására a megtámadott ágak és vesszők kambiumszövege irritálódik, ami daganatszerű duzzanatok kialakulásához vezet. A károsodott ágak nem ellenállóak a hideggel szemben és elfagynak. A vértetű lárváit az *Aphelinus mali* parazitálja. A parazitált vértetvek megfeketednek. A parazitoid erősen csökkenti a kártevő egyedsűrűségét száraz és meleg tavaszokon.*

Az almafákat permetezik az egyik készítménnyel – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) a varasodás ellen; egy kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/dka, Solfo 80 WG – 750 g/dka vagy az egyik készítménnyel - Sistan 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG – 0,02% a lisztharmat ellen; az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) az almamoly első nemzedéke, a vértetű, a levélaknázó molyok, a levéltetvek ellen; az egyik készítménnyel Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka), Harpoon (30 ml/dka) a kaliforniai pajzstetű ellen és az egyik akariciddal - Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/dka) az atkák ellen.

A körteültetvényeket permetezik az egyik készítménnyel – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) a varasodás ellen, valamint az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) és másokkal az almamoly, a levélaknázó molyok, a körtelevéldarázs, a körtepoloska és a körtelevélbolha ellen.

Negyedik virágzás utáni permetezést végeznek a kajsziültetvényeken az egyik készítménnyel - Carpovirusine (100 ml/dka), Madex Top (10 ml/dka), Dipel DF (50-150 g/dka), Sineis 480 SC (20-37,5 ml/dka), Delegate 250 WG (30 g/dka), Avant 150 EC (33,3 ml/dka), Deca EC (30 ml/dka), Decline 2.5EC (30 ml/dka), Lamdex extra (60-100 g/dka) a keleti gyümölcsmoly és az anarszia ellen.

A kajsziültetvényeket permetezik az egyik készítménnyel – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) a lisztharmat ellen, valamint az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) a keleti gyümölcsmoly, anarszia, levéltetvek, levélgubacsok ellen, továbbá az egyik akariciddal - Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/dka) az atkák ellen.

Harmadik virágzás utáni permetezést végeznek a cseresznyeültetvényeken Silit 544 SC – 125 ml/dka-val a cilindrosporiózis ellen, az egyik készítménnyel – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) a lisztharmat és barna rothadás ellen, valamint az alábbi piretroid rovarölő szerek egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) a cseresznyelég és a mediterrán gyümölcslég, az ormányosbogarak, a levéltetvek és pajzstetvek, valamint a levélrágó hernyók ellen.

Ezt 10-12 nappal az első cseresznyelég kifogása után kell elvégezni. A korai érésű fajtákat nem permetezik cseresznyelég ellen.

A mediterrán gyümölcslég (Ceratitis capitata) szubtrópusi eredetű, és viszonylag hőkedvelő faj, de figyelemre méltó ökológiai rugalmasságot mutatott, és ma már minden kontinensen elterjedt.

A légy tipikus polifág, és szinte minden gyümölcsstermő növényt megtámad - őszibarack, kajszialma, cseresznye, citrusfélék, gránátalma, füge, datolya, banán stb. Táplálkozhat paprikán, paradicsomon, padlizsánon, uborkán és több mint 70 más növényfajon.

Körülbelül 12-15 nappal a harmadik után negyedik virágzás utáni permetezést végeznek a cseresznye- és meggyültetvényeken Silit 544 SC - 125 ml/dka-val a cilindrosporiózis ellen, Curacao - 200 ml/dka, Chorus 50 WG - 50 g/dka, Captan 80 WG - 150-180 g/dka-val a barna rothadás és lisztharmat ellen, valamint az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) a cseresznyelég, mediterrán gyümölcslegy, pettyesszárnyú ecetmuslica, meggylevéldarázs, levéltetvek és más kártevők ellen.

A mediterrán gyümölcslegy az érő gyümölcsöket támadja meg

Második virágzás utáni permetezést végeznek a diófákon egy rézkészítménnyel - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/dka az antraknózis és baktériumos betegség ellen, valamint az egyik készítménnyel - Closer 120 SC - 20 ml/dka, Teppeki 14 g/dka, Mospilan 20 SG - 25 g/dka a levéltetvek ellen.

A diófákat kezelik egy rézkészítménnyel - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - 0,3%, Caper Key - 180-300 g/dka az antraknózis és baktériumos betegség ellen, valamint az egyik készítménnyel - Carpovirusine (100 ml/dka), Madex Top (10 ml/dka), Dipel DF (50-150 g/dka), Sineis 480 SC (20-37,5 ml/dka), Delegate 250 WG (30 g/dka), Avant 150 EC (33,3 ml/dka), Deca EC (30 ml/dka), Decline 2.5EC (30 ml/dka), Lamdex extra (60-100 g/dka) a diómolyok ellen.

Negyedik virágzás utáni permetezést végeznek a mandulaültetvényeken 10-14 nappal a harmadik után az egyik készítménnyel - Curacao - 200 ml/dka, Chorus 50 WG - 50 g/dka, Captan 80 WG - 150-180 g/dka a lisztharmat, varasodás, cercosporiózis ellen, valamint az alábbi piretroid készítmények egyikével - Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) a mandulalevéldarázs és a mandulamagdarázs ellen.

Második permetezést végeznek a mogyoróültetvények virágzása után egy kéntartalmú készítménnyel - Sulfur WG 600 g/dka, Solfo 80 WG - 750 g/dka vagy az egyik készítménnyel -

Sistan 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG – 0,02% a lisztharmat ellen, valamint Coragen 20 SC (18-30 ml/dka), de minden csoportból használhatók kontakt rovarölő szerek - Decis 100 EC (12,25 ml/dka), Sumi Alpha 5 EC (0,03%), Karate Zeon 5 CS (15 ml/dka), Lamdex extra (100-120 g/dka) a mogyoróormányos ellen.

Eperültetvényekben

A virágzás végén permetezést végeznek Signum (75 g/dka) készítménnyel a lisztharmat, fehér és vörös levélfoltosság, szürkepenész ellen, valamint az egyik készítménnyel - Valmec (60-96 ml/dka), Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/dka) az eperatka ellen.

A gyümölcsbetakarítás után az eperültetvényeket 1-2 alkalommal permetezik 7-8 naponként az egyik akariciddel - Valmec (60-96 ml/dka), Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (0,05%), Naturalis (100-150 ml/dka) az atkafajok – eperatka, közönséges takácsatka, atlanti atka ellen.

Csigafertőzés esetén Mesurol Schneckenkorn szórása javasolt - 300 g/dka.

A vírusos betegségekkel és gyökérorrmányosokkal fertőzött epernövényeket ki kell tépni.

Málnaültetvényekben

Virágzás után a málnabokokat permetezik Signum (100 g/dka) készítménnyel a didimella, koniotírium, rozsdá, antraknózis, levélfoltosság elleni védekezésre, valamint Decis 100 EC (7,5 -12,5 ml/dka) vagy más piretroid rovarölő szerrel a málnamoly, levéltetvek, levélrágó hernyók ellen, továbbá Bermectin (15-100 ml/dka) készítménnyel a málnaatka és a közönséges takácsatka ellen. A vírusos betegségekkel fertőzött málnanövényeket ki kell tépni.

Ribiszkeültetvényekben

Második virágzás utáni permetezést végeznek a ribiszkeültetvényeken 10-14 nappal az első után egy rézkészítménnyel - 1%-os bordói lé, Funguran OH 50 WP (150-250 g/dka), Champion WP (0,3%), Caper Key (180-300) g/dka vagy Silit 544 SC (125 ml/dka) az antraknózis és levélfoltosság elleni védekezésre, Topaz 100 EC (0,05%) készítménnyel az amerikai lisztharmat ellen, valamint Mospilan 20 SG (25 g/dka) készítménnyel a levéltetvek ellen, Bermectin (15-100 ml/dka) készítménnyel az atkák ellen.